

پیش نویس
دستورالعمل برنامه تربیت بهگر جهت
ایستگاههای امداد

ویرایش دوم

۱۳۹۳

مرکز سلامت محیط و کار

دستور العمل بر نامه تاسیس ایستگاه امداد

به استناد بند ۲ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و ماده ۸۵ قانون کار به منظور تامین، حفظ و ارتقاء سطح سلامت نیروی کار و افزایش دسترسی و پوشش عادلانه در زمینه مراقبت های سلامت شاغلین ایستگاه بهگر مطابق دستورالعمل ذیل توسط کارفرما در واحد کاری مشمول تشکیل و برقرار نگه داشته می شود.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱: ایستگاه امداد: فضای کوچکی از کارگاه و نزدیکترین محل به بهگر است که وسایل مورد نیاز بهگر در آنجا قرار دارد.

ماده ۲: بهگر: کارگر واجد شرایط، آموزش دیده و دارای گواهینامه ای است که با حفظ سمت اولیه در محل کار بعنوان بهگر خدمات بهداشتی اولیه را مطابق شرح وظایف تعیین شده به شاغلین ارائه می نماید.

ماده ۳: کارفرما، کارگاه، کارگر برابر تعاریف قانون کار است.

فصل دوم: مراحل اجرا

ماده ۴: کارفرمایان واحدهای کاری دارای ۲۰-۴۹ نفر شاغل و معادن ۱۰-۴۹ شاغل موظف اند یک نفر واجد شرایط منطبق با ماده ۷ همین دستورالعمل، را برای تربیت بهگر به مرکز بهداشت شهرستان معرفی نمایند.

تبصره ۱: کارفرمایان واحد های کاری کمتر از ۲۰ نفر نیز می توانند داوطلب تاسیس ایستگاه امداد در واحد خود باشند.

تبصره ۲: فقط افراد صلاحیت دار و دارای گواهینامه بهرگر مجاز به ارائه خدمات مراقبت های اولیه در واحد های کاری مشمول ایستگاه امداد می باشند و ارائه خدمات مذکور توسط سایر افراد و جاهت قانونی نداشته و مسئولیت عواقب اقدامات انجام شده بعهدہ کارفرما و افراد مذکور می باشد.

تبصره ۳: معرفی بیش از یک نفر واجد شرایط توسط واحد کاری جهت آموزش دوره بهرگر و بکارگیری ، بلامانع است.

ماده ۵: مرکز بهداشت شهرستان پس از تایید صلاحیت عمومی متقاضی گذراندن دوره بهرگر، آموزش های لازم مطابق ماده ۸ همین دستورالعمل را به فرد داده و برای وی گواهینامه صادر می نماید.

تبصره: تربیت بهرگر برای فعالیت در واحد های کاری بوده و آموزش افراد ی که در واحد های کاری اشتغال ندارند و جاهت قانونی ندارد.

ماده ۶: شرایط عمومی داوطلب بهرگری به شرح ذیل است:

- از شاغلین واحد کاری
- حداقل تحصیلات دیپلم
- حداکثر سن ۳۵ سال
- دارا توانایی جسمی و روحی مناسب و قدرت فراگیری برنامه های آموزشی
- علاقمند به انجام کارهای بهداشتی و کمکهای اولیه بر اساس نتایج مصاحبه
- با محیط کار و دستگاههای موجود در کارگاه آشنایی داشته باشد.
- افرادی که در زمینه کمکهای اولیه و بهداشت سابقه داشته باشند در اولویت خواهند بود.
- سپردن تعهد کتبی حداقل به مدت ۴ سال مبنی بر انجام وظیفه بعنوان بهرگر در واحد کاری معرفی شده مطابق پیشنویس ضمیمه

فصل سوم : آموزش و بازآموزی

ماده ۷ : مدت زمان و سرفصلهای دوره تربیت بهرگر به شرح ذیل است.

عنوان	تئوری	عملی	جمع
کمک های اولیه	۲۰	۵	۲۵
اهداف و برنامه ایستگاه بهرگر	۵	---	۵
بهداشت حرفه ای	۴۰	---	۴۰

۱۰	---	۱۰	بهداشت محیط
۳۰	---	۳۰	بهداشت عمومی و بیماریها
۱۰		۱۰	ایمنی
۱۰	---	۱۰	آموزش بهداشت
۱۳۰	جمع کل		

ماده ۸: دوره آموزشی بهگر مطابق سرفصل های تعیین شده به مدت ۱۳۰ ساعت برگزار و پس از پایان موفقیت آمیز در آزمون برای وی گواهینامه صادر می گردد.

ماده ۹: محتوای دوره های آموزش تربیت بهگر مطابق جزوات تهیه شده مرکز سلامت محیط و کار بوده و دوره های بازآموزی بر اساس نیاز منطقه توسط مرکز بهداشت شهرستان تهیه می گردد.

ماده ۱۰: شرکت در جلسات آموزشی جزء ساعت کار فرد محسوب می شود.

ماده ۱۱: مرکز بهداشت بر اساس نیاز سنجی هر سال برنامه زمانبندی با فاصله حداقل هر ماه یکبار، بازآموزی بهگر ها را تنظیم و به کارفرما ابلاغ می نماید.

ماده ۱۲: کارفرما موظف است شرایط حضور بهگر را در برنامه های آموزشی و بازآموزی مرتبط فراهم نماید.

ماده ۱۳: بهگر موظف است برای بروز رسانی دانش بهداشتی خود در کلاس های بازآموزی که توسط مرکز بهداشت برگزار می گردد شرکت نماید.

تبصره: مرکز بهداشت در پایان برنامه بازآموزی سالانه از مطالب ارائه شده آزمون برگزار نموده و نمرات برتر را تشویق می نماید.

ماده ۱۴: کارفرما موظف است حداقل ۴ سال شرایط کار بهگر آموزش دیده را برای ارائه خدمات در ایستگاه امداد فراهم نماید. و ادامه فعالیت وی بعد از مدت مذکور نیز بلامانع است.

تبصره: بعد از مدت تعهد بهگردد صورت رضایت مرکز بهداشت از عملکرد ایشان، فرد می تواند در واحد کاری دیگر بعنوان بهگر اشتغال داشته باشد.

فصل چهارم : وظایف و امکانات

ماده ۱۵: وظایف بهگر بشرح ذیل می باشد:

۱- انجام کمک های اولیه تا رسیدن واحدهای امدادی همچنین در صورت نیاز و امکان اعزام مجروح به مراکز بهداشتی و درمانی مربوطه

۲- جمع آوری اطلاعات و آمار موردنیاز از واحدهای مختلف تولید در ارتباط با مراقبت های بهداشتی اولیه و تکمیل فرم های استاندارد

۳- همکاری با کارشناس بهداشت حرفه ای جهت تشکیل پرونده بهداشتی برای نیروی انسانی کارگاه و تنظیم و تکمیل قسمت مربوطه در فرمهای بهداشتی

۴- بازدید از وضعیت و نحوه استفاده از وسایل حفاظت فردی و انعکاس گزارش به مسئول بالاتر

۵- بازدید از تاسیسات و تسهیلات بهداشتی کارگاه

۶- گزارش مسایل و مشکلات بهداشتی و درمانی در ارتباط با انجام وظایف محوله به مدیریت کارخانه در واحد های فاقد کمیته حفاظت و بهداشت کار

۷- مشارکت در جلسات آموزشی تشکیل شده در کارگاه

۸- شرکت در جلسات آموزشی مرکز بهداشت

۹- تنظیم و ارسال آمار فعالیت فصلی ایستگاه امداد

۱۰- ثبت حوادث و تنظیم و ارسال آمار حوادث

۱۱- نظارت بر موادغذایی مصرفی در کارگاه و بازدید منظم از آشپزخانه و نحوه سرو غذا و گزارش به مدیریت کارگاه

۱۲- کنترل کارت بهداشتی کارکنانی که با مواد غذایی سروکار دارند و معرفی آنان به مراکز بهداشتی درمانی جهت صدور یا تمدید کارت بهداشتی

۱۳- همکاری در انجام اقدامات سالمسازی محیط کار از قبیل کلرزنی آب آشامیدنی، سمپاشی و طعمه گذاری علیه حشرات و جوندگان، دفع زباله و

۱۴- کلرسنجی روزانه و ثبت در فرم مربوطه و ارسال نتایج آن به مرکز بهداشت شهرستان بصورت ماهانه

۱۵- انجام سایر وظایف محوله از طرف مسئولان مربوطه در ارتباط با بهداشت حرفه ای

۱۶- تکمیل فرم گزارش حوادث برای استخراج شاخص عدالت در سلامت

ماده ۱۶: کارفرما موظف است وسایل و امکانات ذیل را برای ایستگاه امداد فراهم نماید.

- ظرف پنس و قیچی
- ظرف پنبه استریل
- ظرف گاز استریل
- آسم یار (اسپری اکسیژن)
- برانکارد
- استامینوفن
- آنتی اسید(آلومینیم ام جی اس)
- پماد مسکن
- پماد سوختگی
- بتادین
- قرص آث آ
- نرمال سالین
- پودر آو آر اس
- کیف مخصوص حمل وسایل
- کمکهای اولیه
- باند استریل
- باند معمولی
- گاز استریل
- گاز معمولی
- پنبه
- قیچی
- پنس
- کیت کلر سنجی
- چسب لکوپلاست
- چسب انگشت
- تراپلی
- ظرف پنبه الکل

ماده ۱۷: وظایف بهرگر در خصوص دارو به شرح ذیل می باشد.

۱. کسب اطلاعات کافی در خصوص دستورات دارو، نحوه استفاده، عوارض جانبی، موارد منع مصرف
۲. ثبت کلیه موارد تجویز دارو در دفتر مربوطه
۳. عدم تجویز داروی خارج از داروهای مجاز ایستگاه بهرگر
۴. عدم نگهداری یا تجویز داروهای فاسد و تاریخ گذشته که بایستی معدوم شود.
۵. در کمد داروها نباید لوازم و مواددیگری (بخصوص سموم) نگهداری شود.
۶. نظارت و توجه به تاریخ مصرف دارو در هنگام خرید
۷. رعایت تاریخ مصرف دارو هنگام تجویز
۸. نظارت به اینکه تهیه دارو از مجاری قانونی تهیه شود.
۹. مسئولیت نگهداری و تجویز دارو بعهد بهرگر دارای گواهینامه می باشد.

فصل چهارم : نظارت و پایش

ماده ۱۸: پایش ایستگاه بهگر بر اساس فرم ضمیمه و مطابق برنامه بازرسی هدفمند انجام می شود.

ماده ۱۹: مرکز بهداشت بر اساس پایش های، عملکرد، و نمرات کسب کرده در بازآموزی نفرات برتر را انتخاب و مورد تشویق قرار می دهد.

ماده ۲۰: معاونت بهداشتی از بین نفرات برتر معرفی شده هر مرکز بهداشت شهرستان حداقل یک نفر را بر اساس فرم انتخاب بهگر نمونه در سطح دانشگاه / دانشکده بعنوان نمونه انتخاب و مورد تشویق قرار می دهد.

ماده ۲۱: معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده بر اساس فرم های مربوطه هر شش ماه یک بار آمار عملکرد ایستگاههای بهگر شهرستان ها را جمع آوری و پس از جمع بندی در فرم مربوطه به مرکز سلامت محیط و کار گزارش می نماید.

ماده ۲۲: معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده هر سال یکبار با تشکیل جلسه با حضور کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای هر شهرستان، کارشناس برنامه بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی و کارشناس مسئول بهداشت حرفه ای معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده عملکرد ایستگاههای بهگر را بررسی، تجزیه و تحلیل نموده و تصمیمات لازم را برای ارتقاء آنها اخذ می نماید.

ماده ۲۳: معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده یک نسخه از نتایج بررسی عملکرد و تصمیمات متخذه را به مرکز سلامت محیط و کار ارسال می نماید.

ماده ۲۴: کارشناس برنامه ایستگاههای بهگر مرکز سلامت محیط و کار با حضور نمایندگان معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده ها در یک جلسه عملکرد، نقاط ضعف و قوت، و چالش های موجود را بررسی و تصمیمات لازم را به معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده ها ابلاغ می نماید.

ماده ۲۵: کارفرما موظف است شرایط بازدید مشترک شورای هماهنگی خدمات بهداشتی بیمه شده گان را از مراکز مراقبت های بهداشتی اولیه فراهم آورد.

ماده ۲۶: در صورتیکه تعداد شاغلین یک واحد کاری افزایش پیدا کرد حداکثر یکسال فرصت دارد تا مرکز مراقبتهای بهداشتی خود را ارتقاء دهد.

ماده ۲۷: تاسیس مراکز مراقبت های بهداشتی اولیه مانع و یا دافع انجام سایر تکالیف قانونی کارفرمایان در قبال قانون کار و ارائه خدمات ایمنی و بهداشت حرفه ای نخواهد شد.

ماده ۲۸: این دستورالعمل که در ۵ فصل و ۲۸ ماده ۶ تبصره تنظیم و در مورخ به تصویب وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی رسیده است برای کلیه معاونت بهداشتی دانشگاه / دانشکده ها سراسر کشور لازم الاجرا است.

جمهوری اسلامی ایران

معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی

مرکز بهداشت شهرستان

چک لیست بازدید از ایستگاه بهگر

الف (مشخصات عمومی:

نام بهگر: نام کارگاه: تعداد کارگران:

تاریخ بازدید: سال آموزش: تعداد جلسات بازآموزی شرکت کرده:

تاریخ تأسیس ایستگاه بهگر : تاریخ اخذ گواهی بهگری تاریخ آخرین بازآموزی

ب (وضعیت وسایل و تجهیزات موجود در ایستگاه بهگر :

۱- برانکارد تاشو در محل مناسب قرار دارد؟	☐ بلی	☐ خیر	☐ موجود نیست
۲- وضعیت قفسه نگهداری وسایل کمک های اولیه	☐ مناسب	☐ نامناسب	☐ موجود نیست
۳- وضعیت کیت کمکهای اولیه	☐ مناسب	☐ نامناسب	☐ موجود نیست
۴- آتل دست و پا در محل موجود است	☐ بلی	☐ خیر	☐ موجود نیست
۵- وسایل پانسمان و مواد ضدعفونی کننده به مقدار لازم در ایستگاه امداد موجود می باشد؟	☐ بلی	☐ خیر	☐ خیر

ج (وضعیت فعالیت بهگر :

- ۱۷- آیا آمار حوادث مطابق فرم ارسال می گردد؟ بلی خیر
- ۱۸- آیا دفتر ثبت حوادث و کمک به مصدومین موجود و اطلاعات در آن ثبت می گردد؟ بلی خیر
- ۱۹- آیا بهگر از وضعیت و نحوه استفاده وسایل حفاظت فردی بازدید نموده و گزارشها را به مسئول بالاتر منعکس می نماید؟

- ۲۰- آیا بهگر از آشپزخانه ، نحوه طبخ و سرو غذا به طور منظم بازدید می نماید؟
 بلی خیر
- ۲۱- آیا بهگر از تاسیسات و تسهیلات بهداشتی بازدید می نماید؟
 بلی خیر
- ۲۲- آیا بهگر در جلسات آموزشی برگزار شده در مرکز بهداشت شرکت می نماید؟
 بلی خیر
- ۲۳- آیا بهگر در جلسات آموزشی تشکیل شده در کارگاه ها مشارکت دارد؟
 بلی خیر
- ۲۴- آیا بهگر موارد ارجاعی از کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار را پیگیری می نماید؟
 بلی خیر
- ۲۵- آیا بهگر اسم، شماره تلفن و آدرس بیمارستانهای نزدیک به محل کارخانه را جهت اعزام مصدومین احتمالی تهیه نموده است؟
 بلی خیر
- ۲۶- آیا بهگر کارگران را جهت معاینات پزشکی مهیا نموده و برای آنها پرونده پزشکی تشکیل داده است ؟
 بلی خیر

د) در این قسمت بنا به وضعیت ایستگاه بهگر و نظر کارشناسی موارد جهت ارتقاء فعالیت و بهینه شدن ایستگاه بهگر ذکر می گردد:

فرم کلرسنجی روزانه ایستگاه بهگر

نام شرکت: _____ نوع منبع: _____ ماه: _____ سال: _____ تعدادکارگر: _____ آدرس: _____

ردیف	تاریخ	ساعت	pH	کلر باقیمانده	توضیحات
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					
۱۶					
۱۷					
۱۸					
۱۹					

				۲۰
				۲۱
				۲۲
				۲۳
				۲۴
				۲۵
				۲۶
				۲۷
				۲۸
				۲۹
				۳۰

تاریخ و امضاء :

نام و نام خانوادگی بهگر:

فرم جمع بندی گزارشات فصلی ایستگاه بهگر

جمهوری اسلامی ایران

معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی

مرکز بهداشت شهرستان

گزارش فصلی فعالیت ایستگاه بهگر شرکت

فصل سال

۱- مشخصات عمومی واحد تولیدی :

۱-۱- نوع فعالیت : صنعتی معدنی خدماتی

۱-۲- سال بهره برداری :

۱-۳- فاصله تا اولین مرکز بهداشتی و درمانی متر / کیلومتر

۱-۴- تعداد کارکنان مرد زن

۱-۵- مواد اولیه عمده :

۱-۶- محصولات :

۱-۷- شیفت کار : صبح عصر شب نوبت کار

۱-۸- آیا در کارگاه وسایل کمکه‌های اولیه وجود دارد؟ بلی خیر (در صورت منفی بودن با ذکر علت)

۲- فعالیتهای انجام شده :

تعداد جلسات آموزش بهداشت جلسه	تعداد شرکت کنندگان :	۲/۱
تعداد نشریات بهداشتی توزیع شده جلد	نام نشریات :	۲/۲
تعداد بازدید بهداشتی از کارگاه			۲/۳
تعداد موارد شرکت در جلسات برگزار شده در مرکز بهداشت			۲/۴
تعداد پرونده بهداشتی تشکیل شده			۲/۵
تعداد موارد معرفی جهت دریافت کارت بهداشت			۲/۶
تعداد موارد معرفی برای شرکت در دوره ویژه بهداشت عمومی			۲/۷
تعداد موارد همکاری در کنترل و دفع حشرات موذی			۲/۸
تعداد موارد همکاری در سالمسازی محیط کار			۲/۹
تعداد مراجعین جهت دریافت کمکهای اولیه			۲/۱۰
تعداد موارد ارجاع فوری به مراکز بهداشتی درمانی			۲/۱۱
تعداد موارد ارجاع غیر فوری به مراکز بهداشتی درمانی			۲/۱۲
تعداد معاینات انجام شده توسط پزشک	قبل از استخدام		۲/۱۳
	دوره ای		
	اختصاصی		

۳- وضعیت بهداشتی کارگاه :

بهداشتی	غیر بهداشتی	توضیحات	
آب آشامیدنی		۳/۱	
سیستم دفع فاضلاب		۳/۲	
سیستم دفع زباله		۳/۳	
تعداد موارد کلر سنجی انجام شده	مطلوب	نامطلوب	۳/۴

۳/۴- تاسیسات و تسهیلات بهداشتی:

نوع تاسیسات	تعداد کل	تعداد بهداشتی	تعداد غیر بهداشتی	ملاحظات
حمام و دوش				
توالت				
دستشویی و روشویی				
کمدرختکن				
آشپزخانه				
سالن غذاخوری				
مهد کودک و شیرخوارگاه				
آب سردکن				

۴- بیماریها حوادث و سوانح و عوامل زیان آور کارگاه:

۴/۱- تعداد کل حوادث و سوانح :

۴/۲- بیماریهای عمده شغلی تشخیص داده شده توسط پزشک :

۴/۴- درصد استفاده کارگران از وسایل حفاظت فردی: لباس کار گوشی ماسک دستکش

درصد استفاده کارگران از وسایل حفاظت فردی: $\frac{۱۰۰ * \text{تعداد استفاده کنندگان}}{\text{تعداد کارگرانی که باید استفاده کنند}}$

۴/۵- وضعیت حفاظت و ایمنی کارگاه : خوب متوسط بد

۴/۶- تعداد بازدیدهای انجام شده از ایستگاه امداد توسط کارشناس بهداشت حرفه ای مرکز بهداشت

۴/۷- عامل عمده زیان آور در محیط کار که توسط کارشناس تشخیص داده شده است .

نام و نام خانوادگی بهگر امضاء

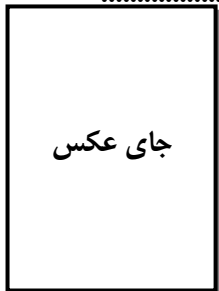
تعهد نامه

اینجانب..... کارگر شرکت که در تاریخ از طرف شرکت مذکور طی نامه شماره جهت شرکت در برنامه آموزشی تربیت بهگر معرفی شده ام شرعا و قانونا و درکمال صحت عقل وبدون هیچ گونه اجباری متعهد می گردم که به طور منظم و مرتب در کلاسهای آموزشی دوره تربیت بهگر که از تاریخ..... لغایتبرگزار می گردد شرکت نمایم وتلاش خود را جهت قبولی در آزمون مربوطه نموده و در صورت عدم موفقیت در آزمون با هزینه و وقت شخصی خود نسبت به طی دوره مجدد و قبولی در آزمون اقدام نمایم وبعد از دریافت گواهینامه بهگر حداقل به مدت ۴سال در شرکت کلیه خدمات مورد انتظار برنامه بهگر را بطور کامل ومناسب ارائه دهم و در صورت انصراف کلیه هزینه های دوره را برابر اعلام مرکز بهداشت به حساب آن مرکز واریز نمایم .

نام و نام خانوادگی امضاء و اثر انگشت

شماره

تاریخ

« گواهی نامه »

گواهی می شود خانم / آقای فرزند متولد دارای شناسنامه شماره صادره از دارای تحصیلات در دوره به‌گزر را به مدت **۱۳۰ ساعت** از تاریخ لغایت در این مرکز برگزار شد شرکت و با معدل کسب موفقیت نموده است نامبرده می تواند در به عنوان به‌گزر وظایف مربوطه را انجام دهد .

آقای / خانم دکتر.....

ریاست مرکز بهداشت شهرستان.....

فرم گزارش حوادث عدالت در سلامت